

BANVERKET

Verksamhetssystemet

Standard

BVS 544.93100

Diarienummer

F 09-2442/SI10

Handläggare

Ulf Eriksson, LAsStä

Gäller för

BV utan resultatenheter

Giltigt från

2009-03-31

Ansvarig enhet

Leveransdivisionen/
Anläggning/Styrning

Ersätter

Giltigt till

T.v.

Version

6.0

Antal bilagor

-

Fastställd av

Magnus Kårström, LAsSt

Signaltekniska termer och definitioner

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
2	Omfattning	3
2.1	Nya termer i utgåva 6	3
2.2	Termer med ändrade definitioner i utgåva 6	3
2.3	Borttagna termer från utgåva 5	4
3	Hjälpmedel och referenser	5
3.1	Hjälpmedel	5
3.2	Referenser	6
4	Definitioner och förkortningar	6
5	Ansvar	6
6	Läsanvisningar	7
7	Termer och definitioner	8

1 Syfte

Syftet med denna uppdatering av dokumentet har varit att anpassa termer och definitioner till Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter. Termer som definieras i dessa har tagits bort från det här dokumentet. Några nya begrepp från dokumenten som styr arbetet med säkerhetsstyrning har också införts.

2 Omfattning

”Signaltekniska termer och definitioner” innehåller termer och definitioner inom signalteknikområdet. Den vänder sig i första hand till dem som läser eller skriver signalteknisk dokumentation som ges ut av Banverket. Eftersom standarden kommer att uppdateras, så är det lämpligt att ange utgivningsdatum vid hänvisningar till den.

2.1 Nya termer i utgåva 6

etapputförande
förarbete
granskningsledare
ibruktagandedare
ingrepp
inkopplingsledare
OTG-balisgrupp
projekteringsunderlag
riskanalys
riskkälla
ritningsstommar
signalhandling
signalsäkerhetskontrollant
Sisä-kontrollant
spårfordon
säkerhetsbevisning
säkerhetsplan
validering av funktion
verifiering av konstruktion
växelkontrollant

2.2 Termer med ändrade definitioner i utgåva 6

börjanpunkt
hinderfrihetskontroll
ingångsbom
körbesked
plankorsningsområde
plattformövergång
rörelseväg
selekterat tåg
skyddssträcka
tam-sträcka
tågslagsdetektering
V-försignal
V-signal
vägkorsningsförsignal
vägkorsningssignal

2.3 Borttagna termer från utgåva 5

10-övervakning
40-övervakning
A-bortflyttning
ATC
avläge
balis
balisgrupp
bevakad station
blockpost
blocksignal
blocksträcka
bortflyttad målpunkt, bortflyttning
brosignal
dvärgsignal
fjärrblockering, fjärrblockeringssystem, fjb-system
fjärrblockeringscentral
fjärrtågklarerare
FK-låda
frisläppningshastighet
frontskydd
förbesked
försignal
genomgångsdrift
hastighetstavla
huvuddvärgsignal
huvudljussignal
huvudsignal
infartssignal
linjeblockering
linjen
linjeplats
linjeplatssignal
lokalfrigiven
lokaltågklarerare
mekanisk fixering
mellanblocksignal
mellansignal
nedspår
normalläge
normaltåg
obevakad station
orienteringstavla, O-tavla
O-tavelbalisgrupp
P-bortflyttning
påläge
sidoskydd
sidospår
signalanläggning
signalbesked
signalbild
signalinrättning
signalmedel

skyddssträcka
skyddsväxel
spårspärr
station
stationsgräns
stationssträcka
stopplykta
stängd station
tavla
tåg
tåganmälan, tam
tågdatamottagare
tågdatasändare
tågfordon
tågklarerare, tkl
tågspår
tågväg
uppspår
utfartsblocksignal
utfartssignal
vägskyddsanläggning
växling
växlingsdvärgsignal
växlingsväg
ytterplacerad utfartssignal

3 Hjälpmedel och referenser

3.1 Hjälpmedel

Inga hjälpmedel finns för detta dokument.

3.2 Referenser

Beteckning	Titel
BVH 544.30000	ATC – index, begrepps- och symbolförklaringar
BVS 544.70002	Vägskyddsanläggningar. Signalering mot vägen
BVS 544.70003	Vägskyddsanläggningar. Projektering av signaleringssträcka
BVH 544.70004	Vägskyddsanläggningar. Signalering mot banan via ATC
BVS 544.70005	Vägskyddsanläggningar. Enkel ljussignal
BVF 544.71001	Vägskyddsanläggningar. Kravspecifikation för hinderdetektor
BVF 544.71003	Vägskyddsanläggningar. Funktionsspecifikationer
BVS 544.92100	Ibruktagebesiktning av signalanläggningar
BVS 544.92130	Kontrollbesiktning av signalanläggningar
BVF 544.98003	Signalsystem för radioblockering på sträckan Linköping - Västervik
BVS 544.98007	Förbeskedsavstånd
BVF 902	Tilläggsföreskrifter för bansträcka med radioblockering Förordning om vägtrafikdefinitioner. Svensk författningssamling 2001:651 Vägmärkesförordning. Svensk författningssamling 1978:1001
JvSFS 2008:7	Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter

4 Definitioner och förkortningar

Dokumentet använder inga särskilda definitioner och förkortningar, förutom de som finns i kapitel 7.

5 Ansvar

Sektionsschefen Leverans/Anläggning/Styrning godkänner och är ansvarig för att denna föreskrift är uppdaterad och implementerad. Frågor på innehåll och förslag på förbättringar ställs i första hand till denne.

6 Läsanvisningar

Termerna presenteras i bokstavsordning. Om en term saknas kan det bero på att den är otydlig och därför olämplig att använda. Det kan då finnas en annan term med samma betydelse. Vissa termer är väl inarbetade inom området men kan ändå missförstås, exempelvis ställverk, förregling. Om så är fallet påpekas detta i den förklarande texten. Kommersiella namn på produkter finns inte med, utan förklaras i de dokument som Banverket behöver för att kunna använda den aktuella produkten.

Termerna skrivs med liten begynnelsebokstav, utom i de fall termen alltid skrivs med stor bokstav. För de termer som har synonymer i ordlistan skrivs förklaringen bara under ett av uppslagsorden, vilket då är den term som i första hand rekommenderas för användning.

Termer som är accepterade synonymer, räknas upp efter uppslagsordet där förklaringen finns. De synonymer som inte rekommenderas för användning har i stället för förklaring en hänvisning till det uppslagsord där förklaringen finns, enligt följande exempel:

A-anläggning

Se helbomsanläggning.

Termer vars förklaringar har nära samband med andra uppslagsord, utan att termerna är synonymer, har en annan typ av hänvisning:

Ab-anläggning

Se under helbomsanläggning.

För de termer som har sina giltiga definitioner i andra Banverksdokument finns en hänvisning till detta andra dokument allra först under uppslagsordet med *Definition finns i ...*. Därefter följer en förklaring eller en definition som skrivs med liten begynnelsebokstav. Sist under varje uppslagsord följer eventuella kommentarer och hänvisningar, på det sätt som visas i exemplet nedan:

aviseringsbalis, AV

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term. Vägskyddsterm.

balisgrupp som förvarnar om kommande O-tavelbalisgrupp

Förkortas AV. Kan vara av vägskyddskategori V1, V2 eller V3.

Jfr O-tavelbalisgrupp, vägskyddskategori.

De uppslagsord som förekommer i förklaringarna är, för att främja läsbarheten, inte markerade i den löpande texten. I stället finns hänvisningar till alla i förklaringen nämnda uppslagsord sist i artikeln. Där finner man också hänvisningar till andra termer som har intresse i sammanhanget.

7 Termer och definitioner

75°-läge

Vägskyddsterm.

läge där en bom vid en plankorsning befinner sig i en vinkel om 75° eller mindre från horisontalplanet

Jfr bom.

A-anläggning

Se helbomsanläggning.

Ab-anläggning

Se under helbomsanläggning.

AF-anläggning

Se under helbomsanläggning.

AH-anläggning

Se under helbomsanläggning.

Akv

Se under avkopplingsfunktion.

ankomstlåsning

funktion som avgör huruvida manuell upplåsning av en låst rörelseväg i ett signalställverk skall ske med tidsfördröjning eller inte

Jfr manuell upplåsning, rörelseväg, signalställverk.

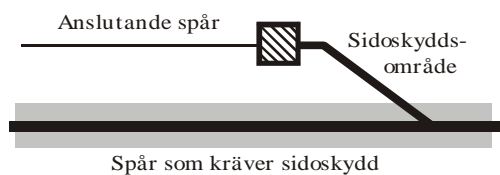
ankomstlåsningsträcka

sträcka, före en rörelsevägs börjanpunkt, som måste vara fri från spårfordon för att rörelsevägen skall kunna låsas upp manuellt utan tidsfördröjning

Jfr manuell upplåsning, rörelseväg.

anslutande spår

spår bortom bangårdsobjekt som lämnar sidoskydd, sett från det spår som kräver sidoskydd

Jfr bangårdsobjekt.

assessor

person som skall bedöma huruvida arbete med en signalanläggning bedrivs i enlighet med Banverkets regler för säkerhetsstyrning, genom en bedömning grundad på signalanläggningens säkerhetsbevisning

Jfr signalanläggning, säkerhetsbevisning.

automat

funktion som automatiskt verkställer på förhand specificerade kommandon, när vissa villkor är uppfyllda i ett signalställverk eller manöversystem

Jfr central automat, lokal automat, signalställverk, manöversystem.

automatisk upplåsning

upplåsning av rörelseväg, där upplåsningen initieras automatiskt genom att ett spårfordon passerar vägen

Jfr upplåsning, rörelseväg, manuell upplåsning.

automatisk vägskyddsanläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning som automatiskt börjar varningssignalera när ett kortslutande spårfordon närmar sig plankorsningen

Jfr varningssignalering, plankorsning, vägskyddsautomatik.

aviseringsbalis, AV

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term. Vägskyddsterm.

balisgrupp som förvarnar om kommande O-tavelbalisgrupp

Förkortas AV. Kan vara av vägskyddskategori V1, V2 eller V3.

Jfr O-tavelbalisgrupp, vägskyddskategori.

avkopplande signaleringssträcka

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

signaleringssträckan som ett spårfordon kommer till direkt efter en plankorsning

Ett kortslutande spårfordon som har passerat plankorsningen och som befinner sig på den avkopplande signaleringssträckan sätter inte igång varningssignaleringen.

Jfr signaleringssträcka, plankorsning, varningssignalering, avkopplat läge, avkopplingsfunktion.

avkopplat läge

Vägskyddsterm.

tillstånd i en vägskyddsanläggnings automatik, då varningssignalering har upphört sedan ett kortslutande spårfordon passerat en plankorsning och fordonet fortfarande befinner sig på den avkopplande signaleringssträckan närmast efter plankorsningen

Jfr varningssignalering, plankorsning, signaleringssträcka, avkopplande signaleringssträcka, avkopplingsfunktion.

avkopplingsfunktion

Vägskyddsterm.

funktion i vägskyddsanläggning, som försätter dess automatik i avkopplat läge när villkoren för detta är uppfyllda

I reläanläggningar förkortat Akv.

Jfr varningssignalering, plankorsning, signaleringssträcka, avkopplande signaleringssträcka, avkopplat läge.

BA-balisgrupp

ATC-term.

balisgrupp, kodad med informationen ”ATC-arbetsområde börjar”

Benämns ”BU-baliser” i BVH 544.30000.

backkontakt

reläkontakt som bryter när reläspolen är spänningssatt

På ett remanent relä är en backkontakt en kontakt som bryts då frontspolen spänningssätts och sluts då backspolen spänningssätts. En kontakt på ett remanent relä förblir i sitt senaste tillstånd då spänningen försvinner från den spänningssatta spolen. Först då den andra spolen spänningssätts byter kontakten tillstånd.

Jfr frontkontakt.

balissignal

Radioblockterm.

fast kodad balisgrupp, som ersätter huvudsignal på radioblocksträcka

Balissignal ger signalbeskedet ”O/R0” med 10-övervakning.

bangårdsobjekt

fysiskt objekt på bangården som signalsystemet styr eller hämtar information från

I signalteknisk dokumentation avses alltid signaltekniska bangårdsobjekt med denna term, även om det i andra sammanhang förekommer andra typer av bangårdsobjekt.

Exempel på bangårdsobjekt är signal, spårledning, växel och spårspärr.

Jfr spårledning.

B-anläggning

Se halvboomsanläggning.

BF-anläggning

Se under halvboomsanläggning.

blockerande vägfordon

Vägskyddsterm.

vägfordon som inte lämnat ett plankorsningsområde efter igångsatt varningssignalering

Jfr plankorsningsområde, varningssignalering.

blockering

funktion i signalställverk som under vissa villkor automatiskt förhindrar omläggning av en växel eller spårspärr

Blockering utförs med en blockeringssträcka och syftar till att omläggning inte skall ske när ett spårfordon passerar växeln eller spårspärren.

Jfr blockeringssträcka, signalställverk.

blockeringssträcka

sträcka som, när den är belagd, blockerar omläggning av växel eller spårspärr

Blockeringssträckans utförande specificeras i BVS 544.98025.

Jfr blockering.

blockriktning

den riktning på en linje i vilken fordonsrörelse för tillfället kan tillåtas av den automatiska linjeblockeringsutrustningen

Blockriktningen anges vid en driftplatsgräns som ut respektive in.

bom

Vägskyddsterm.

anordning som stänger av vägbanan för vägtrafik in i plankorsningsområdet

Jfr plankorsningsområde, ingångsbom, utgångsbom.

bomdriv

Vägskyddsterm.

anordning för manövrering av en bom vid en plankorsning

bortflyttningsavstånd

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

den del av målavståndet som ligger bortom nästa huvudsignal

Information om bortflyttningsavståndet lämnas av en P-balis.

Jfr målavstånd, P-balis, bortflyttad målpunkt.

bortkopplad signaleringssträcka

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

signaleringssträcka som inte påverkar vägskyddsautomatiken, även om ett kortslutande spårfordon skulle befinna sig på den

Jfr signaleringssträcka, vägskyddsautomatik.

bortkopplande medriktad huvudsignal

Vägskyddsterm.

huvudsignal som finns vid en vägskyddsanläggning, och som i stoppställning (på linjen) eller då rörelseväg inte är låst (på driftplats) bortkopplar den del av signaleringssträckan som är belägen före huvudsignalen

Jfr rörelseväg, signaleringssträcka.

bromsavstånd

Se bromssträcka.

bromskurva

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

bromskurvan anger hur hastigheten för ett spårfordon skall minskas till målhastigheten när fordonet rör sig mot målpunkten

Bromskurvan beräknas av ATC-systemet.

Jfr målhastighet, målpunkt.

bromssträcka, bromsavstånd

den sträcka som ett visst spårfordon eller en viss fordonssammansättning kräver, för att kunna minska sin hastighet till en given lägre hastighet

I bromssträckan ingår inte den sträcka som tillryggaläggs under tillsättningsstiden.

Jfr tillsättningsstid, stoppsträcka.

byggspår

spår som Banverket särskilt har förklarat som byggspår och som endast upplåts för begränsad trafikering med arbetsfordon

börjanpunkt

den huvud- eller dvärgsignal, där en rörelseväg börjar

Jfr rörelseväg, slutpunkt.

C-anläggning

Se ljussignalanläggning.

CD-anläggning

Se ljus- och ljudsignalanläggning.

CDGF-anläggning

Se under ljus- och ljudsignalanläggning.

central automat

automat i fjärrblockeringssystemets centralutrustning

Jfr automat.

central manövrering

tillstånd i signalsäkerhetsanläggningen som innebär att växel eller spårspärr endast kan manövreras från centralt manöversystem

Jfr lokal manövrering.

D-anläggning

Se ljudsignalanläggning.

delbesiktning

del av ibruktagandebesiktning begränsad till ett delsystem, en funktion eller en geografisk plats, som utförs och dokumenteras separat

Jfr ibruktagandebesiktning.

D-fel

Se driftfel.

driftfel, D-fel

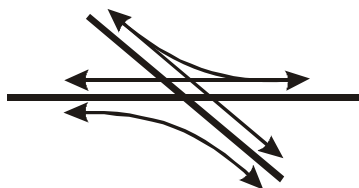
fel i vägskyddsanläggning som kan störa tågföringen men inte primärt medför någon säkerhetsfarlig situation

Vid en säkerhetsfarlig situation finns risk finns för skador på människor, fordon eller anläggningar. Driftfel förkortas D-fel.

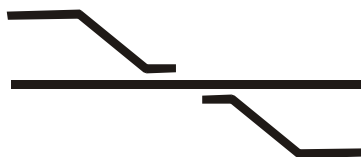
dubbel korsningsväxel

korsningsväxel genom vilken det finns två rörelsemöjligheter från varje spår

En dubbel korsningsväxel kan ur sidoskyddssynpunkt logiskt betraktas som två enkla växlar enligt figuren.

Rörelsemöjligheter genom en dubbel korsningsväxel

Logisk bild av en dubbel korsningsväxel

E-anläggning

Se enkel ljussignal.

efterringning

Vägskyddsterm.

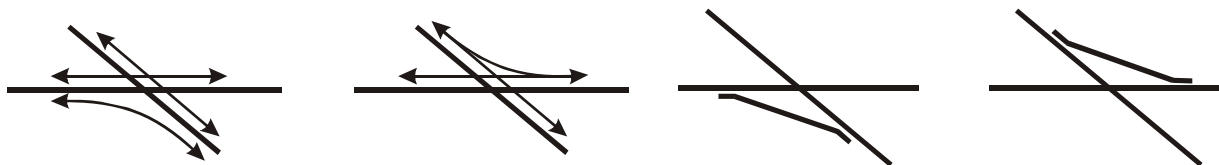
varningssignalering som kvarstår i en vägskyddsanläggning trots att ett kortslutande spårfordon i hela sin längd passerat plankorsningen eller varningssignalering som igångsätts när ett spårfordon befinner sig på väg bort från plankorsningen

Jfr varningssignalering, plankorsning.

enkel korsningsväxel

korsningsväxel genom vilken det finns två rörelsemöjligheter från två av spåren

En enkel korsningsväxel kan ur sidoskyddssynpunkt logiskt betraktas som två enkla växlar och en spårkorsning enligt figuren.

Rörelsemöjligheter genom två typer av enkel korsningsväxel

Logisk bild av enkla korsningsväxlar

enkel ljussignal, E-anläggning

Behandlas i BVS 544.70005. Vägskyddsterm.

vägljussignal använd vid plankorsning med övergång för enskilda markägare

Jfr vägljussignal, plankorsning.

ESIK

förkortning för Enkelspår, Samtidig Infart, Kort, vilket är en benämning på en standardiserad driftplatsutformning på enkelspår, där samtidig infart normalt kan användas för tågsätt, som är upp till 550 m långa

Jfr samtidig infart, ESIL.

ESIL

förkortning för Enkelspår, Samtidig Infart, Lång, vilket är en benämning på en standardiserad driftplatsutformning på enkelspår, där samtidig infart normalt kan användas för tågsätt, som är upp till 650 m långa

Jfr samtidig infart, ESIK.

etapputförande

en anläggningsändring kan delas in i etapper, ett etapputförande är ett temporärt och på förhand fastställt utförande av anläggningen

ET-nedsättning, extra tvingande nedsättning

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

tillfällig nedsättning av hastigheten med ATC

Jfr nedsättning.

extra tvingande nedsättning

Se ET-nedsättning.

fail-safe

Se felsäker.

farbart läge

läge för rörligt objekt, vilket innebär att objektet kan passeras av spårfordon, utan risk för skador på spårutrustning eller fordon

Jfr rörligt objekt.

felsäker

egenskap hos en funktion eller ett system vilken innebär att om ett fel uppstår skall funktionen eller systemet gå till ett säkert tillstånd enligt nedanstående tre villkor

- Ett enkelfel med eventuella följdfelet får inte orsaka säkerhetsfara.
- Ett enkelfel med eventuella följdfelet skall upptäckas så tidigt, att det är en försumbar sannolikhet att det skall uppstå ett andra oberoende fel som medför säkerhetsfara.
- Ett upptäckt fel skall försätta funktionen eller systemet i ett säkert tillstånd.

Benämndes tidigare fail-safe.

fientlig

en rörelseväg eller ett lokalfrigivningsområde är fientlig mot en annan rörelseväg eller ett annat lokalfrigivningsområde om de inkräktar på varandras skyddsbehov, och därför inte får användas samtidigt

Jfr rörelseväg, lokalfrigivningsområde.

flankskydd

Gammal benämning på sidoskydd.

frikopplingsnyckel

Vägskyddsterm.

nyckel som används till att mekaniskt frikoppla bomdriven för manövrering med handkraft, och som bryter motorströmkretsen till bomdriven när den tas ur sitt läge

Frikopplingsnyckeln är normalt placerad i manöverlådan vid vägskyddsanläggningen.

Jfr bomdriv, manöverlåda.

frontkontakt

reläkontakt som sluter när reläspolen är spänningssatt

På ett remanent relä är en frontkontakt en kontakt som sluts då frontspolen spänningssätts och bryts då backspolen spänningssätts. En kontakt på ett remanent relä förblir i sitt senaste tillstånd då spänningen försvinner från den spänningssatta spolen. Först då den andra spolen spänningssätts byter kontakten tillstånd.

Jfr backkontakt.

frontskyddsområde

spåravsnitt mellan frontskydd och den rörelseväg som kräver frontskydd

Frontskyddsområdet skall kunna kontrolleras obelagt med teknisk lösning.

Om det finns ett korsande spår genom frontskyddsområdet, och spårkorsningen ligger bortom skyddssträckan, så ingår det korsande spåret inte i frontskyddsområdet, förutsatt att ett fordon på det korsande spåret inte kan komma in i frontskyddsområdet.

Jfr rörelseväg.

fällningssträcka

Närmare beskrivning finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

den del av signaleringssträckan som sträcker sig mellan igångsättningspunkten och den punkt där kontrollsträckan börjar

Gränsen mellan fällningssträckan och kontrollsträckan kan finnas vid

- orienteringstavlan för plankorsningen*
- balisgruppen som lämnar signalbesked för plankorsningen*
- punkten där förbesked lämnas för den huvudsignal som kontrollerar vägskyddsanläggningens status.*

Saknas signalering mot banan är fällningssträckan, kontrollsträckan och signaleringssträckan samma sträcka.

Jfr signaleringssträcka, igångsättningspunkt, kontrollsträcka, plankorsning.

fällningstid

Vägskyddsterm.

tiden från det att varningssignaleringen med ljud- och ljussignaler börjat till dess att samtliga bommar nått kontrollerat läge

Jfr varningssignalering, ljud- och ljussignaler, bom.

förberett läge

Vägskyddsterm.

tillstånd för vägskyddsautomatik på en driftplats, där en tågväg låsts på ett sådant sätt att ett kortslutande spårfordon som kommer in på signaleringssträckan där tågvägen finns sätter igång varningssignaleringen

Jfr vägskyddsautomatik, signaleringssträcka, varningssignalering.

förarbete

en tillfällig teknisk lösning som planeras, granskas, monteras, besiktigas och kopplas in inom ramarna för en ändring (med en unik ändringsnot)

förbeskedsavstånd

avståndet från den punkt där förbesked lämnas till den punkt där förändringen inträder

Förbeskedsavståndet måste uppfylla kraven i BVS 544.98007 "Förbeskedsavstånd".

Jfr bromsavstånd.

födröjd bomfällning

Närmare beskrivning finns i BVF 544.71003. Vägskyddsterm.

funktion som förhindrar igångsättning av varningssignalering när spårfordon gör uppehåll, till exempel för resandeutbyte, på signaleringssträckan på en driftplats

Födröjd bomfällning aktiveras av tågklareraren.

Jfr bom, varningssignalering, signaleringssträcka.

förprovning

funktion i signalställverk eller manöversystem, vilken prövar om en order att låsa rörelseväg kan verkställas

En order som inte kan verkställas kommer att magasineras eller förkastas.

Jfr signalställverk, manöversystem, order, rörelseväg, magasinering.

förregling

Oklar betydelse. Bör inte användas.

förringningstid

Vägskyddsterm.

tid för varningssignalering med ljus- och ljudsignaler innan bommarna börjar fällas

Vid anläggningar där bommar fälls med olika starttid räknas förringningstiden tills att sista bommen börjar fällas. Tiden till dess att första bommen börjar fällas benämns "förringningstid för ingångsbom".

Jfr varningssignalering, ljus- och ljudsignaler, bom, ingångsbom, sicksackfällning.

försignalbesked

signalbesked som lämnas av en försignal eller en huvudljussignal, och som anger vilket signalbesked som man kan räkna med lämnas av närmast efterföljande huvudljussignal

första försignalbalisgrupp

försignalbalisgrupp, vars besked kan etablera en bromskurva med restriktiv målhastighet

En första försignalbalisgrupp skall vara länkad och placerad före fristående försignal. Förkortas FFsi.

Jfr målhastighet.

först påträffade balis

Vägskyddsterm. ATC-term.

balisgrupp som kan påträffas först i normala trafiksituationer vid ATC-övervakade vägskyddsanläggningar

Till normala trafiksituationer räknas även att spårfordon vänder.

granskningsledare

den som planerar och leder säkerhetsgranskningen

halvbomsanläggning, B-anläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning med ljus- och ljudsignaler samt bommar som stänger av endast en del av körbanan, så att utfart ur plankorsningen är möjlig även när bommarna är fällda

Halvbomsanläggningen kan utföras med förlängd förringningstid och betecknas då BF-anläggning.

Jfr bom, ljus- och ljudsignaler, plankorsning, förringningstid.

handvev

vev för manuell omläggning av en växel som normalt är motordriven

helbomsanläggning, A-anläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning med ljus- och ljudsignaler samt bommar som stänger av hela körbanan

Helbomsanläggningen kan efter särskilt beslut utföras med förlängd förringningstid och betecknas då AF-anläggning.

Helbomsanläggningen finns även i en variant där signaleringen mot banan får behandlas lika som för halvomsanläggningar. Den betecknas då Ab-anläggning.

Helbomsanläggningen kan också utföras med hinderdetektor i korsningsområdet. Beteckningen för detta är AH-anläggning.

Helbomsanläggning med både förlängd förringningstid och hinderdetektor i korsningsområdet betecknas AFH-anläggning.

Jfr bom, ljus- och ljudsignaler, förringningstid, hinderdetektor, korsningsområde.

hinderdetektor

Vägskyddsterm.

anordning som känner av om plankorsningsområdet mellan bommarna är fritt från vägfordon

Funktionen finns beskriven i kravspecifikationen BVF 544.71001.

Jfr plankorsningsområde, bom.

hinderfrihet

1) frihet från hindrande fordon i ett spåravsnitt, vilket tekniskt kan detekteras med spårledning, om det hindrande fordonet kortsluter spårledningen

Om hinderfrihet föreligger sägs spåret vara hinderfritt.

2) frihet från föremål och fasta anläggningar i det område som avgränsas av normalsektionen för det fria rummet

Den punkt på ett spår vid en växel där hinderfrihet gentemot andra spår uppnås kallas hinderfrihetspunkten.

Jfr hinderfrihetskontroll.

hinderfrihetskontroll

kontroll av hinderfrihet i rörelsevägar, inom sidoskyddsområde och på eventuellt frontskyddsområde bortom slutpunkten för en rörelseväg

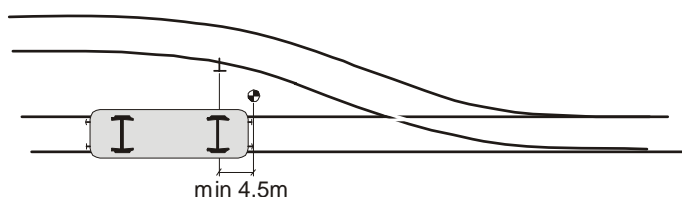
Automatisk hinderfrihetskontroll utförs idag genom kontroll av spårledningar.

Hinderfrihetskontroll kan också vara en manuell åtgärd som utförs av tågklarare.

Jfr spårledning, rörelseväg, sidoskyddsområde, slutpunkt.

hinderfri signalpunkt

den punkt, på vardera spåret, som ligger 4,5 m bortom hinderfrihetspunkten sett från växelspetsen

Avståndet motsvarar det maximala avståndet mellan en vagnsände och vagnens hjul.

ibruktagandebesiktning

kopplingsarbeten samt verifiering av kopplingsarbeten i och validering av funktion hos en anläggning som skall tas i bruk

Ibruktagandebesiktning benämns ofta enbart besiktning. Den kan bestå av ett antal delbesiktningar. Den skall genomföras enligt BVS 544.92100.

Jfr delbesiktning.

ibruktagandedare

den som planerar och leder ibruktagandebesiktningen

Benämndes tidigare huvudbesiktningsman.

Jfr ibruktagandebesiktning.

igångsättande signaleringssträcka

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

signaleringssträcka som kortslutande spårfordon befinner sig på vid färd mot plankorsningen, och som därmed kommer att sätta igång varningssignaleringen

Jfr signaleringssträcka, plankorsning, varningssignalering.

igångsättningspunkt

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

punkt där passerande kortslutande spårfordon skall sätta igång varningssignaleringen vid färd mot plankorsningen

Jfr varningssignalering, plankorsning, signaleringssträcka.

i kontroll

tillstånd för ett bangårdsobjekt, som innebär att det är tekniskt kontrollerat i avsett läge

Jfr bangårdsobjekt, ur kontroll.

ingrepp

en åtgärd, i en anläggning som är i bruk, som inte är en ändring, men som innebär;

- att enheter, apparater, komponenter eller trådar monteras, lossas eller ändras avsiktligt, eller
- risk för att enheter, apparater, komponenter eller trådar lossas eller ändras oavsiktligt.

ingångsbom

Vägskyddsterm.

bom som en trafikant som framför ett vägfordon först kommer till vid en plankorsning

Jfr bom, plankorsning.

inkopplad signaleringssträcka

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

signaleringssträcka som sätter igång varningssignaleringen när den beläggs av ett kortslutande spårfordon som närmar sig plankorsningen

Jfr signaleringssträcka, varningssignalering, plankorsning.

inkopplingsledare

Infrastrukturförvaltarens representant som övergripande ansvarar för och samordnar ibruktagande av ändrade anläggningar

isolerskarv, isol-skarv

avgränsningspunkt för spårledning

Jfr spårledning.

K1-nedsättning

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

nedsättning av hastigheten på grund av en kurva av kategori K1, vilket innebär en normal kurva

Jfr nedsättning.

K2-nedsättning

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

nedsättning av hastigheten på grund av en kurva av kategori K2, vilket innebär en kurva med onormal övergångskurva eller ramp

Jfr nedsättning.

KBv-funktion

Vägskyddsterm.

kontrollfunktion som kan användas för att säkerställa beredskapen för varningssignalering hos en vägskyddsanläggning med bommar

Jfr bom, varningssignalering.

kodord

ATC-term.

kodad information avsedd att överföras från balis till spårfordon

En balis kan överföra tre stycken kodord kallade X, Y och Z. Ett kodord kan vara fast programmerat eller styrbart utifrån.

kommando

begäran från en operatör, exempelvis tågklarare, att via ett manöversystem få en viss åtgärd utförd i en signalanläggning

Jfr manöversystem, signalanläggning.

kontrollbesiktning

besiktning som skall genomföras efter ett ingrepp och som syftar till att kontrollera att inget ändrats i signalanläggningen och att den fungerar enligt anläggningsdokumentationen

Kontrollbesiktningen skall genomföras enligt BVS 544.92130.

Jfr signalanläggning.

kontrollsträcka

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

den del av signaleringssträckan som sträcker sig mellan den punkt där fällningssträckan slutar och plankorsningens mittpunkt

Gränsen mellan fällningssträckan och kontrollsträckan kan finnas vid

- *orienteringstavlan för plankorsningen*
- *balisgruppen som lämnar signalbesked för plankorsningen*
- *punkten där förbesked lämnas för den huvudsignal som kontrollerar vägskyddsanläggningens status.*

Saknas signalering mot banan är fällningssträckan, kontrollsträckan och signaleringssträckan samma sträcka.

Jfr signaleringssträcka, fällningssträcka, plankorsning.

kopplade signaler

samband mellan signalbeskeden från två på varandra följande huvudsignaler, som innebär att den första signalen inte får lämna ett högre signalbesked än vad den följande gör

Kopplade signaler förekommer där avståndet mellan huvudsignalerna är mindre än det minsta tillåtna för att de ska få lämna olika besked. Det tillåtna minimiavståndet beror också av signalerad hastighetsskillnad, vilket medför att huvudsignaler som är kopplade vid en hastighet inte behöver vara det vid en annan, lägre hastighet.

kopplade växlar

två eller flera växlar som alltid manövreras gemensamt med samma order från ett signalställverk eller en lokalställare

Kopplade växlar har gemensamma kontrollkretsar.

Jfr order, signalställverk, lokalställare.

korsningsområde

Vägskyddsterm.

1) det område som både är spårområde och vägområde

Jfr vägområde, plankorsningsområde.

2) Definition i BVF 544.71001.

det område som begränsas av bommarna i vägens längsled samt vägkanterna i järnvägens längsled

Jfr bom.

kryssmärke

Vägskyddsterm.

vägmärke som informerar vägtrafikanterna om förekomsten av en plankorsning

Se vidare Vägmärkesförordningen.

Jfr plankorsning.

KVSi-funktion

Vägskyddsterm.

funktion som kontrollerar att signaleringssträckorna för en vägskyddsanläggning är fria från kortslutande spårfordon eller att signalbeskedet rörelse tillåten ges i vägkorsningssignalen, innan huvudsignalen får ge körbesked mot plankorsningen

Jfr signaleringssträcka, rörelse tillåten, vägkorsningssignal, körbesked, plankorsning.

körbesked

samlingsbenämning för alla huvudsignalbesked som inte innebär ”stopp”

lastplats

Äldre benämning på en plats på linjen med växel i huvudspåret.

linjeblockeringsanslutning

anslutningen mellan linjeblockeringssystemet för ett spår på linjen och signalställverket på en driftplats

Jfr signalställverk.

ljudsignal

Vägskyddsterm.

i vägskyddssammanhang en akustisk signal i en vägskyddsanläggning avsedd att varna bland andra gående och cyklister

Se vidare Vägmärkesförordningen..

ljudsiganalanläggning, D-anläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning med enbart ljudsignaler

Jfr ljudsignal.

ljus- och ljudsiganalanläggning, CD-anläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning där vägtrafikanter varnas genom en kombination av vägljussignaler och ljudsignaler

När ljus- och ljudsiganalanläggning används enbart för gång- och cykeltrafik kan den kompletteras med en gångfälla och betecknas då CDGF- anläggning.

Jfr vägljussignal, ljudsignal.

ljussignal

Se vägljussignal.

ljussiganalanläggning, C-anläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning med enbart vägljussignaler

Jfr vägljussignal.

lokal automat

automat som är fysiskt realiserad i anslutning till ett signalställverk eller som utgör en del av ett signalställverk

Jfr automat, signalställverk.

lokalfrigivningsområde

område bestående av ett eller flera spåravsnitt som kan låsas för en eller flera växlingsrörelser som inom området kan förflyttas fritt och utan bestämd riktning

Lokalfrigivningsområden kan vara temporära eller permanenta. Ett temporärt lokalfrigivningsområde kan låsas och låsas upp, medan ett permanent lokalfrigivningsområde alltid är låst.

Jfr permanent lokalfrigivningsområde, temporärt lokalfrigivningsområde.

lokal manövrering

tillstånd i signalsäkerhetsanläggningen som innebär att en växel eller spårspärr endast kan manövreras för omläggning med manöverutrustning som är placerad intill växeln eller spårspärren

Jfr central manövrering.

lokalställare

manöverutrustning för lokal manövrering av växel eller spårspärr

Jfr lokal manövrering.

lutning

mått på banprofilens avvikelse från horisontalplanet, uttryckt i promille

Medlut anges som ett negativt tal medan motlut anges som ett positivt tal. Om banan är plan så är lutningen 0 %.

låst rörelseväg

rörelseväg för vilken signalställverket låst de för rörelsevägen nödvändiga bangårdsobjekten i rätt tillstånd

Jfr bangårdsobjekt, signalställverk, rörelseväg.

magasinering

funktion för att köa kommandon till signalställverk, i väntan på att villkor för verkställelse uppfylls

Jfr order, signalställverk.

manuell upplåsning

upplåsning av rörelseväg, där upplåsningen initieras genom ett kommando från en tågklarare

Manuell upplåsning används om en fordonsrörelse inte passerat de objekt som hör till dess rörelseväg. Den används också vid fel. Manuell upplåsning kallades tidigare för nödfallsutlösning.

Jfr upplåsning, rörelseväg, automatisk upplåsning.

manöverlåda

låda, placerad på vägkurens utsida, innehållande anordning för avstängning av ljudsignal och manuell start av varningssignalering samt en frikopplingsnyckel för bomdriven

Jfr vägkur, ljudsignal, varningssignalering, frikopplingsnyckel, bomdriv.

manöversystem

teknisk utrustning som utgör en länk mellan operatören och signalställverket, och som ger hjälp för styrning och övervakning av signalanläggningen och tågtrafiken

Jfr signalställverk, signalanläggning.

mjuk övervakning

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

inställningsmöjlighet i ATC-systemet, innebärande att mjukare bromsning används, vilket betyder att avståndet mellan punkten där bromsinslag sker och målpunkten ökar med cirka 50 %

Jfr målpunkt.

målavstånd

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

avståndet från punkten där ett restriktivt förbesked lämnas till målpunkten

Målavstånd används också som benämning på avståndet mellan en hastighetshöjande försignal och höjningspunkten. I fordonsdatorn är målavståndet det för ögonblicket aktuella avståndet mellan fordon och målpunkt.

Jfr målpunkt.

målhastighet

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

hastighet som ett spårfordon skall ha nedbromsats till vid målpunkten, då ett restriktivt förbesked lämnats

Målhastigheten kan också vara högre, än den dittills gällande.

Jfr målpunkt.

målpunkt

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

punkt där ett spårfordon senast skall ha kommit ner i den målhastighet, som meddelats genom ett restriktivt förbesked

Målpunkten kan också vara den punkt där en kommande hastighetshöjning träder i kraft.

Jfr målhastighet.

mötesfunktion

1) funktion i automat som utför de manövrar som behövs för ett tågmöte på en driftplats

Jfr automat.

2) Vägskyddsterm.

funktion som automatiskt håller kvar varningssignaleringen i en vägskyddsanläggning då ett spårfordon passerat, om en ny rörelseväg över plankorsningen är magasinerad

Jfr varningssignalering, rörelseväg, plankorsning, magasinering.

nedläge

Vägskyddsterm.

läge där en bom i en vägskyddsanläggning befinner sig i en vinkel på 5° eller mindre från horisontalplanet

Jfr bom.

nedläggning

nedläggning av den tillåtna hastigheten för spårfordon

nödfallsutlösning

Äldre uttryck. Se manuell upplåsning.

order

meddelande som sänds i riktning ut mot ett logiskt objekt eller ett bangårdsobjekt för att påverka detta

Exempel på order är fjärrblockeringsorder som skickas från ett centralt manöversystem till ett signalställverk. Ett annat exempel är ställverksorder som skickas från ett signalställverk till ett bangårdsobjekt.

Jfr bangårdsobjekt, manöversystem, signalställverk.

passagekontroll

kontroll av att ett spårfordon har passerat en punkt i avsedd riktning

P-balis, prefix-balis

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

balis som alltid placeras före övriga baliser i en grupp, och som används vid signal för att ge bortflyttningsavstånd, och vid vissa orienteringstavlor och hastighetstavlor för att ange vid vilka fordonsegenskaper nedsättningen gäller

Jfr bortflyttad målpunkt, bortflyttningsavstånd, hastighetstavla, nedsättning, PT-nedsättning.

permanent lokalfrigivningsområde

lokalfrigivningsområde på sidospår där inga rörelsevägar kan låsas

Ett permanent lokalfrigivningsområde är alltid låst. Sidospår är permanent lokalfrigivningsområde.

Jfr temporärt lokalfrigivningsområde, lokalfrigivningsområde.

planenlig uppställning

uppställning av vagnar eller motorvagnssätt som planerats genom t.ex. tidtabellsläggning

Spår för sådan uppställning kräver i regel anordningar för tågvärme, förarens av- och påstigning samt för att göra kontaktledningen spänningslös.

plankorsning

Definition finns i Förordning om vägtrafikdefinitioner. Vägskyddsterm.

korsning i samma plan mellan en väg och en sådan järnväg eller spårväg som är anlagd på en särskild banvall

plankorsningsområde

Vägskyddsterm.

vägområdet på båda sida om järnvägen fram till linjen genom kryssmärkesstolparna

Jfr plankorsning, kryssmärke, vägområde.

plattformsanläggning

Vägskyddsterm.

vägskyddsanläggning avsedd att användas vid plattformsövergångar för resande

Jfr plattformsövergång.

plattformsovergång

Vägskyddsterm.

korsning i plan mellan gångväg och järnväg i anslutning till plattform för resande och där infrastrukturförvaltaren ensam råder över rättigheten att utnyttja gångvägen

prefix-balis

Se P-balis.

projekteringsunderlag

underlag för projektering av signalhandlingar bestående av tekniska riktlinjer och andra kravdokument, systemhandling, gällande förvaltningshandlingar, stomritningar, eventuella förlagor etc.

Jfr signalhandling, ritningsstommar.

PT-nedsättning

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

tvingande ATC-besked om hastighetsnedsättning som gäller för vissa spårfordon med särskilda egenskaper

Information om vilka fordonsegenskaper som skall finnas för att nedsättningen skall gälla lämnas med P-balis. Exempel på en sådan fordonsegenskap är hög axellast.

Jfr nedsättning, P-balis.

radioblockering

Definition finns i BVF 544.98003 och BVF 902.

radiobaserat tågledningssystem på en bana där fysiska signaler i huvudsak saknas

Jfr signalanläggning.

reducerad automatik

funktion som kan aktiveras av fjärrtågklararen, och som innebär att ett kortslutande spårfordon självt sätter igång varningssignaleringen utan att någon tågväg behöver vara låst

Reducerad automatik används för en vägskyddsanläggning på en driftplats när en tågväg inte kan låsas på grund av fel i signalställverket. Förkortas TRAV.

Jfr varningssignalering, signalställverk.

riskanalys

en systematisk identifiering och värdering av riskkällor i ett definierat system enligt en etablerad metod

Jfr riskkälla.

riskkälla

ett tillstånd som kan leda till skadehändelser

ritningsstommar

projekteringshjälpmedel bestående av på förhand uppgjorda ritningar som visar ett standardiserat utförande av en anläggningsdel

rörelse tillåten

signalbesked som kan meddelas av flera olika signaler, bland annat vägkorsningssignal, växlingsdvärgsignal eller brosignal

Jfr vägkorsningssignal, brosignal.

rörelseväg

samlingsterm för tågväg och växlingsväg

En rörelseväg låses när en fordonsrörelse ska använda den, och den låses upp automatiskt när rörelsen passerar vägen eller manuellt genom ett kommando från en tågklarare.

Jfr automatisk upplåsning, manuell upplåsning, låst rörelseväg.

rörligt objekt

bangårdsobjekt som fysiskt kan påverka eller inkräkta på spårfordons framförande

Exempel på rörliga objekt är växel, spårspärr, rörlig bro, fällbar stoppbock och portar.

Jfr bangårdsobjekt.

SA-balisgrupp

balisgrupp, kodad med informationen ”ATC-arbetsområde slutar”

Benämns ”SU-baliser” i BVH 544.30000.

samtidig infart

samtidig rörelse av två spårfordon som har rörelseväg låst från varsitt håll in på samma driftplats

Benämningen används för mindre mötesstationer på enkelspår. På en driftplats utrustad för kort samtidig infart tillåts endast samtidig infart om det först inkommande tågets längd understiger en viss tillåten längd. Detta kontrolleras med automatisk tåglängdsmätning.

Jfr rörelseväg, tåglängdsmätning.

selekterat tåg

Vägskyddsterm.

spårfordon som påverkar vägskyddsanläggningen vid den första igångsättningspunkten, när vägskyddsanläggningen har två alternativa igångsättningspunkter

Jfr igångsättningspunkt.

S-fel

Se säkerhetsfel.

sicksackfällning

Vägskyddsterm.

metod för bomfällning vid en vägskyddsanläggning, där utgångsbommar fälls senare än ingångsbommar

Jfr bom, utgångsbom, ingångsbom.

sidoskyddsområde

spåravsnitt mellan sidoskydd och den rörelseväg som kräver sidoskydd

Där sidoskyddet utgörs av spårslut sträcker sig sidoskyddsområdet från spårslutet till den rörelseväg som kräver sidoskydd. Sidoskyddsområdet skall kunna kontrolleras obelagt med teknisk lösning.

Om det finns ett korsande spår genom sidoskyddsområdet, så ingår det korsande spåret inte i sidoskyddsområdet, förutsatt att ett fordon på det korsande spåret inte kan komma in i sidoskyddsområdet och att avståndet mellan det korsade och det skyddade spåret är tillräckligt för hinderfrihet dem emellan.

Jfr bangårdsobjekt, rörelseväg, anslutande spår, spårslut.

signal

1) Definitieras i JvSFS 2008:7 bilaga 1.

2) Vägskyddsterm.

akustiskt eller visuellt alarm i en vägskyddsanläggning, avsett att påkalla vägtrafikanterns uppmärksamhet för passerande spårfordon

Jfr varningssignalering, ljus- och ljudsignalanläggning.

signalanläggning

signalsystem som installerats för särskild del av banan och som beräknar och meddelar de signalbesked som styr tågfärder och andra trafikverksamheter på huvudspår och sidospår inom denna bandel

Jfr signalsystem.

signalerad sträcka

sträcka för vilken ett givet signalbesked gäller.

signaleringsområde

Definition finns i BVF 544.71003. Vägskyddsterm.

delsystem i en vägskyddsanläggning, vars uppgift är att känna av var ett kortslutande spårfordon befinner sig och att vidarebefordra denna information till andra delsystem i vägskyddsanläggningen

Signaleringsområdet består av de signaleringssträckor som kan påverka varningssignaleringen vid en plankorsning.

Jfr signaleringssträcka, varningssignalering, plankorsning.

signaleringssträcka

Definition finns i BVF 544.71003. Vägskyddsterm.

sträckan mellan en igångsättningspunkt för varningssignalering och plankorsningens mittpunkt

Jfr igångsättningspunkt, varningssignalering, plankorsning, fällningssträcka, kontrollsträcka, signaleringsområde.

signaleringstid

Vägskyddsterm.

den tid det tar för ett spårfordon att tillryggalägga signaleringssträckan med den hastighet som vägskyddsanläggningen dimensionerats för

Tiden mäts från det att fordonets främre del kommer in på signaleringssträckan, till dess fordonets främre del lämnar signaleringssträckan.

Jfr signaleringssträcka.

signalhandling

Dokument som beskriver utformning och funktion hos en signalanläggning som ska ändras, exempelvis ritningar för ett reläbaserat signalställverk eller individualiseringar i en generell programvara för ett datorställverk. Signalhandlingen ingår i bygghandlingen i form av arbets- och besiktningsritningar.

Jfr signalställverk.

signalsträcka

sträckan mellan två på varandra följande signaler i samma färdriktning

Där radioblockering används utgörs signalsträckan av sträckan mellan två balissignaler.

Jfr radioblockering, balissignal.

signalställverk

signalsystem för övervakning och styrning av en eller flera driftplatser, och i vissa fall även en eller flera linjer

Jfr signalanläggning.

signalsystem

system som styr och kontrollerar tågfärder och andra trafikverksamheter på huvudspår och sidospår

Jfr tåg, signalanläggning.

signalsäkerhetsanläggning

den del av en signalanläggning som måste vara felsäker

Jfr signalanläggning, felsäker.

signalsäkerhetskontrollant

den person som utför kontrollbesiktning enligt BVS 544.92130

Jfr kontrollbesiktning.

Sisä-kontrollant

Se signalsäkerhetskontrollant.

skredvarning

system för detektering av skred, såväl jord- och stensked som snöskred, vilket signaleras med skredvarningsstopplykta

Jfr stopplykta.

skyddsavstånd

minsta tillåtna avstånd mellan ett spåravsnitt som reserverats för en viss rörelse och annat korsande eller motriktat spåravsnitt som reserverats för en annan rörelse

Ett reserverat spåravsnitt kan vara en låst rörelseväg, en blocksträcka eller ett låst lokalfrigivningsområde. Avståndet räknas från rörelsevägens slutpunkt, den signal som avslutar blocksträckan eller det objekt som avgränsar lokalfrigivningsområdet.

Jfr blocksträcka, rörelseväg, slutpunkt, lokalfrigivningsområde.

skyddssträcka

1) den sträcka som finns närmast efter en rörelsevägs slutpunkt, och som kan utnyttjas av ett fordon som inte kunnat stanna vid slutpunkten, och som därför skall vara hinderfri

En annan definition finns i JvSFS 2008:7 bilaga 1 .

Jfr rörelseväg, slutpunkt.

2) Vägskyddsterm.

sträckan mellan målpunkten och plankorsningens mittpunkt vid en ATC-utrustad vägskyddsanläggning

Beskrivs även i BVH 544.70004.

Jfr målpunkt, plankorsning.

slutpunkt

det bangårdsobjekt där en rörelseväg slutar

Jfr rörelseväg, börjanpunkt.

spårfordon

rullande materiel som kan framföras på räls. Spårfordon indelas i storfordon och småfordon. En fordonsenhet som består av fast sammankopplade delar betraktas som endast ett spårfordon.

Enligt JvSFS 2008:7 bilaga 1, så är ett spårfordon ”ett järnvägsfordon som kräver godkännande av tillsynsmyndigheten...”. I signalteknisk dokumentation räknas dock alla järnvägsfordon som spårfordon.

spårledning

en strömkrets som påverkas av ett kortslutande spårfordon genom att hjulaxlarna kortsletter spårets båda räler, vilket ger signalanläggningen besked om att ett fordon finns på spåravsnittet

Jfr signalanläggning.

spårrelä

relä som känner av om en spårledning är fri från kortslutande spårfordon

Jfr spårledning.

spårsignaleringsområde

Definition finns i BVF 544.71003. Vägskyddsterm.

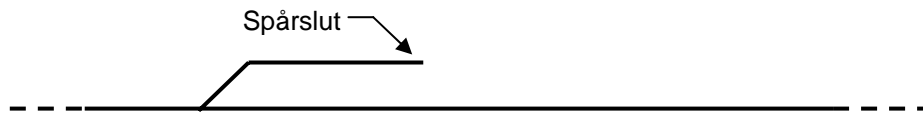
samlingsbegrepp för de signaleringssträckor som inkommer till en plankorsning på samma spår och från samma håll

Till varje spår som ingår i en plankorsning hör två spårsignaleringsområden, ett för vardera sidan av plankorsningen.

Jfr signaleringssträcka, plankorsning, vägskyddsautomatik, signaleringsområde.

spårslut

den punkt där ett spår slutar

Vid spårslut kan en stoppbock placeras, för att förhindra fordonsrörelse ut från spåret. Spårslut kan utgöra frontskydds- eller sidoskyddsobjekt, eftersom fordonsrörelse förbi spårslut in på spåret inte är möjlig.

spärrning

funktion som förhindrar manövrering av delar av en signalanläggning i syfte att begränsa trafikeringen

För att förhindra körbesked eller beskedet "rörelse tillåten" till ett spåravsnitt kan man spärra rörelseväg, signal eller linje. Spärrning av rörligt bangårdsobjekt skall förhindra att signalanläggningen kan ändra objektets läge eller frigge objektet för lokal manövrering.

Jfr signalanläggning, körbesked, rörelseväg, bangårdsobjekt, lokal manövrering.

stoppbesked

signalbeskedet "stopp"

stoppsträcka

den sträcka som ett visst spårfordon kräver, för att bromsarna skall tillsättas och för att fordonet skall kunna minska sin hastighet till en given lägre hastighet

Stoppsträckan är summan av bromssträckan och den sträcka som tillryggaläggs under tillsättningstiden.

Jfr tillsättningstid, bromssträcka.

ställverk

Termen förekommer med annan betydelse även inom elkraftområdet.

Se signalställverk.

Sv-spårledning, vägspårledning

Vägskyddsterm.

den spårledning som sträcker sig över plankorsningen i en vägskyddsanläggning

Jfr spårledning, plankorsning.

säkerhetsbevisning

en sammanställning av dokument och argumentation som visar att arbetet med en ändrad anläggning har bedrivits på ett säkert sätt och enligt denna föreskrift

säkerhetsplan

en dokumenterad planering av organisation, ansvar, resurser och åtgärder som syftar till att säkerställa rätt utförande och säkerhet hos en ändrad anläggning

säkerhetsfel, S-fel

fel i vägskyddsanläggning som kan medföra en säkerhetsfarlig situation

Vid en säkerhetsfarlig situation finns risk finns för skador på människor, fordon eller anläggningar. Säkerhetsfel förkortas S-fel.

säker signaleringssträcka

Definition finns i BVS 544.70003. Vägskyddsterm.

signaleringssträcka som är felsäker, och som också säkert detekterar ett kort fordon i hög fart

Jfr signaleringssträcka.

takhastighet

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

den största tillåtna hastigheten i ATC-systemet

Takhastigheten beror dels på det spårfordonets egenskaper och dels på banans kvalitet, växellägen och liknande vilket anges med taylor, signaler etc.

Jfr tavla.

tam-sträcka

Äldre beteckning på sträcka motsvarande system M.

teknisk kontroll

kontroll av status för ett bangårdsobjekt, som utförs automatiskt av signalanläggningen

Jfr bangårdsobjekt, signalanläggning.

temporärt lokalfrigivningsområde

lokalfrigivningsområde som kan låsas på huvudspår eller sidospår där rörelsevägar kan låsas

Utsträckningen av ett temporärt lokalfrigivningsområde kan definieras vid lokalfrigivningsområdets projektering så att området får samma utsträckning vid varje låsningstillfälle. Utsträckningen kan också definieras vid varje låsningstillfälle, och kan då bli olika från gång till gång.

Jfr permanent lokalfrigivningsområde, lokalfrigivningsområde.

T-hastighet

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

takhastighet kategori T, där T står för tvingande

T-hastighet är detsamma som banans största tillåtna hastighet.

Jfr takhastighet.

tillsättnings tid

tiden från det att ett bromssystem aktiveras till dess att trycket i bromsledningen sänkts till hälften av det ursprungliga

Tillsättnings tiden beror bland annat av tåglängden.

TKK, tungkontrollkontakt

kontakt för att övervaka växeltungornas läge i förhållande till stödrälen

trafikstyrningssystem

system som

- tar emot, prövar och verkställer kommandon från en operatör,
- stöder operatörens arbete med att styra trafiken eller
- styr och kontrollerar spårfordons rörelser

*Termen operatör avser här fjärrtågklarare, tågklarare, trafikledare eller rangerledare.
Jfr manöversystem, signalsystem.*

tunganordning

förenklad skyddsväxel som består av en växel med en eller två tungor, men där spårkorsningen och efterföljande skyddsspår saknas

När tunganordningen ligger i skyddande läge kommer ett spårfordon som rör sig in i tunganordningen att spåra ur.

tungkontrollkontakt

Se TKK.

tåglängdsmätning

automatisk mätning av tågets längd utanför driftplatsen, vilket avgör om samtidig infart är möjlig eller inte på driftplatser utrustade för kort samtidig infart

Jfr tåg, samtidig infart.

tågslagsselektering

Vägskyddsterm.

differentiering av igångsättningspunkter för varningssignalering, beroende på om annalkande spårfordon ingår i ett selekterat tåg eller ej

Jfr igångsättningspunkt, varningssignalering, selekterat tåg.

uppläge

Vägskyddsterm.

läge där en bom i en vägskyddsanläggning befinner sig i en vinkel mellan 85° och 90° från horisontalplanet

Jfr bom.

ur kontroll

tillstånd för ett bangårdsobjekt, som innebär att det inte är i kontroll

Jfr bangårdsobjekt, i kontroll.

utdel

del av en signalanläggning, där ett eller flera bangårdsobjekt, till exempel växel eller signal, skall anslutas

Jfr bangårdsobjekt, signalanläggning.

utgångsbom

Vägskyddsterm.

bom som en vägtrafikanter normalt endast kan påträffa vid färd ut ur en plankorsning, och som därför kan fällas med tidsfördröjning vid bomfällning

Jfr bom, plankorsning, sicksackfällning.

validering av funktion

ingår i ibruktagandebesiktning och innebär en kontroll av att en funktion anläggning uppfyller Banverkets krav

Jfr ibruktagandebesiktning.

verifiering av konstruktion

ingår i ibruktagande- och kontrollbesiktning och innebär en kontroll av att en anläggning är utförd enligt ritningar och andra underlag

Jfr ibruktagandebesiktning, kontrollbesiktning.

varningsläge

Vägskyddsterm.

tillstånd i en vägskyddsanläggning där vägskyddsautomatiken påkallar varningssignalering

Jfr vägskyddsautomatik, varningssignalering.

varningssignalering

Vägskyddsterm.

akustiskt och/eller visuellt alarm i en vägskyddsanläggning, vilket betyder stopp för vägfordon och gående

V-försignal

Förkortning för vägskyddförsignal.

viloläge

Vägskyddsterm.

tillstånd för vägskyddsautomatiken i en vägskyddsanläggning

För en vägskyddsanläggning på linjen innebär viloläge att inga kortslutande spårfordon finns på de inkopplade signaleringssträckorna. För en vägskyddsanläggning på en driftplats avses ett läge där inga tågvägar är låsta fram mot plankorsningen.

Jfr vägskyddsautomatik, signaleringssträcka, inkopplad signaleringssträcka, plankorsning.

V-signal

Förkortning för vägskyddssignal.

vägbalis

ATC-term. Vägskyddsterm.

balisgrupp som styrs av en vägskyddsanläggning

vätkorsningsförsignal

Tidigare namn på vägskyddförsignal.

vätkorsningssignal

Tidigare namn på vägskyddssignal.

vätkur

Vägskyddsterm.

kur som är placerad vid en plankorsning eller en plattformsovergång, och som inrymmer utrustning för att styra bangårdsobjekt i en vägskyddsanläggning

Vätkuren kan också innehålla vägskyddsautomatik

Jfr bangårdsobjekt, plankorsning, plattformsovergång, vägskyddsautomatik.

vägljussignal

Vägskyddsterm.

signal som kan visa stopp för vägtrafik i en vägskyddsanläggning

Se även Vägmärkesförordningen där vägljussignalen kallas ljussignal

vägområde

Vägskyddsterm.

område som består av vägens körbanor, skiljeremisor, vägrenar, diken och slänter

Räcken, kantstenar, parkeringsplatser och rastplatser ingår också i vägområdet.

Jfr korsningsområde.

vägskyddsautomatik

Vägskyddsterm.

del av en vägskyddsanläggning som skall hålla reda på var ett kortslutande spårfordon befinner sig i förhållande till plankorsningen och som också skall hantera igångsättning och avkoppling av varningssignalering samt ge signalbesked till det spårfordonets förare

Jfr plankorsning, varningssignalering, avkopplingsfunktion.

vägskyddskategori

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term. Vägskyddsterm.

kategori av hastighetsnedsättning inom ATC-systemet vilken används för nedsättning vid vägskyddsanläggning

Tre vägskyddskategorier finns, V1, V2 och V3, alla med identisk funktion, vilken är att meddela övervakningshastigheten för en osäkrad vägskyddsanläggning. Identiteten V1, V2 eller V3 tilldelas baliser för en vägskyddsanläggning för att baliser som hör till olika vägskyddsanläggningar skall kunna särskiljas från varandra av ATC-systemet.

Jfr nedsättning, övervakningshastighet.

vägspårledning

Se Sv-spårledning.

väntetid

Vägskyddsterm.

den tid en vägtrafikanter får vänta medan en vägskyddsanläggning varningssignalerar, innan ett spårfordon når plankorsningen

Begreppet beskrivs närmare i BVS 544.70002.

Jfr varningssignalering, plankorsning.

växelkontrollant

den person som utför kontrollbesiktning av växlars och spårspärrars mekaniska delar enligt BVS 544.92130

Jfr kontrollbesiktning, växel.

Ö-punkt

Se övervakningspunkt.

övervakningshastighet

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

den takhastighet som ATC-systemet övervakar medan ett spårfordon rör sig från övervakningspunkten fram till en osäkrad plankorsning

Jfr takhastighet, övervakningspunkt, plankorsning.

övervakningspunkt, Ö-punkt

Definition finns i BVH 544.30000. ATC-term.

den punkt i bromskurvan där ATC-systemets övervakning av att bromskurvan inte överskrids övergår i takhastighetsövervakning av övervakningshastigheten fram till en osäkrad plankorsning

Jfr bromskurva, takhastighet, övervakningshastighet, plankorsning.